

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Additional Curriculum of Career and Technology Learning Strand on Cloth Products of Local Invention for Matthayomsuksa 2

สายฝน หล้าสุตตา¹, เดชา จันทักต², สาคร อัฒจักร²

Saifon Lasudta¹, Decha Chantakat², Sakorn Atthachakara²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2) ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชา เพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีจำนวน 5 คนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 16 จำนวน 40 คน คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ความต้องการ จำนวน 13 ข้อแบบสำรวจความต้องการจำนวน 10 ข้อ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 8 แผนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.49 ถึง 0.75 มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่า t-test แบบ Dependent samples

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมพบว่าผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นตรงกันที่ต้องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90.00 โครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นส่วนประกอบต่างๆ ของหลักสูตร

¹ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed candidate in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Faculty of Education, Mahasarakham University

มีความกลมกลืนนำสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยรวมแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม มีความกลมกลืนสอดคล้องกัน โดยรวมแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) 2. การทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พบว่า 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) เท่ากับ 82.69 / 84.69 ตามเกณฑ์ที่กำหนด 2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.71 2.3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.4 นักเรียนมีทักษะกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) 2.5 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยรวมมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) โดยสรุป การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับความต้องการและสภาพที่แท้จริงของท้องถิ่น นำไปสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้ความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ภายใต้ความแตกต่างของแต่ละบุคคล เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรมสามารถดำรงตนอยู่ร่วมในสังคม ได้อย่างสันติสุข

คำสำคัญ: หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

Abstract

The purposes of this study were: 1) to develop additional curriculum in the Career and Technology Learning Strand for Mathayomsueksa 2 ; 2) to comprehend the efficiency and effectiveness of the additional curriculum developed. The samples of the study consisted of 20 parents or guardians of Mathayomsueksa 2, 5 teachers of the Career and Technology Learning Strand, and 40 Mathayomsueksa 2 of Rachaprachanukroh 16 School obtained by using the purposive sampling technique. Research instruments were as follows: 1) interview protocol consisting of 13 issues used to explore problems and needs ; 2) questionnaire with 10 items ; 3) 8 lesson plans as implementing the developed additional curriculum ; 4) 40-items of achievement test with discriminating power (r_{xy}) ranging from 0.49 to 0.75 and the reliability (α) of 0.91. The statistics used to analyze data were percentage, mean, standard deviation and t-test (Dependent samples).

Findings were as follows: 1. Fundamental data revealed that the involved persons realized that the additional curriculum was important and required to develop. Their opinions were at 90 percent of consensus. The components of the additional curriculum developed were found, as evaluated by the experts, to be appropriate and consistent with the local contexts. The curriculum met this criterion at 4.80 of means. The appropriateness of lesson plans was

at 4.67 of means. 2. From conducting try-out activities, it revealed that: 2.1) The efficiency of the additional curriculum developed was 82.69 / 84.69. This was higher than the established criterion. 2.2) The effectiveness index of the lesson plans was 0.7100. 2.3) For learning achievement, the students' post-test score was significantly higher than pre-test score at the .01 level of significance. 2.4) The students had process skills at the level of 4.63 of means. 2.5) The students' satisfaction toward learning based on The curriculum developed was at the highest level of 4.67 of means. In summary, the development of additional curriculum in the Career and Technology Learning Strand on the topic of Designing Products from Local Textiles for Mathayomsueksa 2 was consistent with local problems / need and contexts. It promoted students-centered learning approach. It also provided various learning activities and materials. For these reasons, the students were successful in their learning.

Keywords: subjective course addscareer and technology learning strand

ภูมิหลัง

การพัฒนาในด้านต่างๆ ของโลกยุคปัจจุบันล้วนต้องใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา สิ่งสำคัญที่สุดคือต้องใช้หลักสูตรเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนา เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนแผนที่ที่กำหนดแนวทางให้ครูผู้สอนออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายและมีคุณลักษณะที่เหมาะสม หลักสูตรที่ดีนั้นต้องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชนแต่ละแห่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 27 ระบุให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น (ประสาธน์ เองเฉลิม, 2554) ประกอบกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มีการกำหนดสัดส่วนของการใช้หลักสูตรท้องถิ่นควรมีสัดส่วน 70: 30 และ

สถานศึกษาสามารถพิจารณาปรับรายละเอียดของหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสภาพที่แท้จริงของท้องถิ่นโดยการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในส่วนของรายวิชาเพิ่มเติมหรือรูปแบบอื่นซึ่งเป็นการจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวที่ใกล้ตัวตามสภาพที่แท้จริงของตนเองอย่างลึกซึ้ง (รายงานการจัดการศึกษา. 2556: 26) จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน เกิดความคิดสร้างสรรค์ และทักษะในงานอาชีพสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณลักษณะ ตรงตามที่หลักสูตรคาดหวังต่อไป

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 15 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 40 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 16 จำนวน 5 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 16 จำนวน 40 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 5 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 16 จำนวน 40 คน คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมีจำนวน 13 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.700

2. แบบแบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มีจำนวน 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.49 ถึง 0.75 มีค่าเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74

3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 8 แผนๆ ละ 2 ชั่วโมง รวมเป็น 16 ชั่วโมง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.45-4.80

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก มีจำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.32-0.86 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.33-0.87 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

5. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มีจำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.49 ถึง 0.75 มีค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.74

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ แบบทดสอบและแบบประเมินของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม โดยหาค่าร้อยละและหาค่าความเหมาะสมแบบสอบถาม โครงร่างหลักสูตรและแบบสอบถามความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระ

การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ $E_1/E_2 = 80/80$

3. หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สูตรการหาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.)

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง โดยหาค่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test แบบ dependent samples

5. ประเมินทักษะกระบวนการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมพบว่าผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นตรงกันที่ต้องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90.00 โครงร่างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นส่วนประกอบต่างๆ ของ

หลักสูตรมีความกลมกลืนนำไปสู่การปฏิบัติได้เป็นอย่างดี เป็นรูปธรรมโดยรวมแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมีความสอดคล้องกัน โดยรวมแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

2. การทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พบว่า

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 82.69 / 84.69$

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.71

2.3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 นักเรียนมีทักษะกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

2.5 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยรวมมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

โดยสรุป การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับความต้องการและสภาพที่แท้จริงของท้องถิ่น นำไปสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้ความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพเป็นคนดี มีปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรมสามารถดำรงตนอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างสันติสุข

อภิปรายผล

1. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นตรงกันที่ ต้องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90.00 โครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นส่วนประกอบต่างๆ ของหลักสูตรมีความกลมกลืนนำสู่ การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยรวมแล้วอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) ส่วนแผนการจัดการ เรียนรู้มีความเหมาะสมมีความกลมกลืนสอดคล้อง กันอย่างเหมาะสมโดยรวมแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่น นี้เป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรดำเนินการตาม ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม มีการประชุมชี้แจงให้เข้าใจและเห็นความสำคัญ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม จึงทำให้ทุกฝ่ายมีความต้องการ และพึงพอใจที่สถานศึกษาจะมีหลักสูตรที่เป็น วิถีชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทที่แท้จริงของท้องถิ่น ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรเป็นการทำให้หลักสูตร ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้นและอีกลักษณะหนึ่ง คือการทำให้สมบูรณ์ขึ้น เพราะหลักสูตรใช้เป็น หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีคุณลักษณะตามที่สังคมคาดหวังนั้น ควรเป็น หลักสูตรที่เกิดจากการนำเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัว มาปรับเปลี่ยนบรรจุเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ (นิคม ชมภูหลง. 2545: 94) สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญดา ไตร วนาราม (2553: 114-145) ได้พัฒนาหลักสูตร เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าสู่งานอาชีพ

ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่านักเรียนและผู้เกี่ยวข้องต้องการให้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาจากของจริง หลักสูตรที่ พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมนักเรียนส่วนใหญ่สนใจ และกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ร่วมมือในการทำ กิจกรรมกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่วนการจัด ทำโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมนั้นมีการนำ ข้อมูลและสารสนเทศจากสำรวจความต้องการ จำเป็นมาดำเนินการตามกรอบแนวทางที่หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาสังเคราะห์และนำไปสู่การร่างหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรตามกรอบของรายวิชาเพิ่มเติมที่สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดทำได้ใน บริบทที่สอดคล้องและตรงตามสภาพปัญหาและ ความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของโฆษิต ตรีเดช (2555: 144-145) ได้ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชา การงานอาชีพ และเทคโนโลยี 21101 (สาระเพิ่มเติม) ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วมผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างหลักสูตรที่ พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วย หลักการจุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน ครูและผู้เรียน มีความพึงพอใจ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีคุณภาพผู้เรียนมีความ รู้และเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร สอดคล้องกับงาน วิจัยของปีนอนงค์ พนิจรณ์ (2554: 146-147) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองกลุ่มสาระการเรียนรู้การ งานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่าหลักสูตรท้องถิ่น เมืองค์ ประกอบที่ครบถ้วนประกอบด้วย คำชี้แจงในการ ใช้หลักสูตรความนำ วิสัยทัศน์ พันธกิจ หลักการ

จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักสูตร สาระและมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหา เวลา เรียน แนวการจัดการเรียนการสอนสื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด และการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดำเนินการตามหลักการจัดการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์หลักสูตรแล้วจึงนำไปสู่การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพราะแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นิคม ชมภูหลง, 2545: 180)

2. การทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม พบว่า

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 82.69 / 84.19$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นนักเรียนเป็นสำคัญจัดบรรยากาศ และสถานการณ์ให้เอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรมและการเรียนรู้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง จากภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในและนอกห้องเรียนนักเรียนได้รับการเสริมแรงจากครูผู้สอน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ สนทนากถามตอบอย่างสร้างสรรค์โดยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบนำ

ไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องและจุดพัฒนาแล้วจึงนำมาใช้จริง ทำให้แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมวรรณ ทุมโยมา (2553: 148-149) ได้วิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการสานเปลชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับคุณภาพดีมากมีประสิทธิภาพเท่ากับ $84.27 / 81.71$ ตามเกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนุพิศ อัครพันธ์ (2553: 7) ได้ศึกษาพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผ้าฝ้ายย้อมสีเปลือกไม้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธาดานารายณ์วิทยา ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ $85.65/81.01$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2.2 แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.71 ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เป็นเพราะได้ดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรและจัดองค์ประกอบของแผนให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกัน ตรวจสอบความถูกต้องทั้งเชิงเนื้อหา กระบวนการการสื่อสารที่ชัดเจนจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ นำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการ ความสนใจสอดคล้องกับวัยของนักเรียนโดยเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพและความแตกต่างของแต่ละบุคคลทำให้ มีดัชนีประสิทธิผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และค่าดัชนีประสิทธิผลจะต้องมีผลการเรียนรู้ในอัตราที่ก้าวหน้า ซึ่งไม่ควรมีค่าเป็นลบเพราะดัชนีประสิทธิผลมีค่าระหว่าง -1.00 - 1.00 หาก

ค่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนเป็น 0 และคะแนนทดสอบหลังเรียนทำได้สูงสุด คือเต็ม 100 ค่า E.I. จะมีค่า = 1.00 และในทางตรงข้าม ถ้าคะแนนทดสอบหลังเรียนน้อยกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนที่ค่า E.I. ที่ได้ออกมาจะมีค่าเป็นลบ (สมนึก ภัททิยธนี. 2552: 117) ซึ่งสอดคล้องกับศราวิรัตน์ มหิปปโกษณ์ (2554: 101 – 102) ได้พัฒนาหลักสูตรโรงเรียนชุมชนโนนสูงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การผลิตก๊าซชีวภาพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) ของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.825 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยทิพย์ บุญศรี (2552: 200-201) ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7180 คิดเป็นร้อยละ 71.80 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.80

2.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้เนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองเน้นการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายากด้วยความเข้าใจ โดยผู้เรียนได้ศึกษาจากใบความรู้ใบงานสื่ออินเตอร์เน็ตและเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เรียนได้รู้ผลการเรียนและความก้าวหน้าของ

ตนเองอยู่เสมอ จึงส่งผลให้นักเรียนมีการพัฒนาทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของธรรนัตติยะเจริญ (2556: 115-116) ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองขุ่น เรื่องลูกประคบสมุนไพรสาเกตนครกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของโฆษิต ตรีเดช (2555: 144-145) ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ง 21101 (สาระเพิ่มเติม) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีผลการเรียนในด้านความรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญดา ไตรวนาราม (2553: 114-145) ได้พัฒนาหลักสูตรเรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าสู่งานอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองมีทักษะกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 การที่ผลปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะกระบวนการปฏิบัติงานเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการวิเคราะห์ผลสำเร็จของงานอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนจึงรู้กระบวนการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี และทักษะกระบวนการเป็นจุดมุ่งหมายในหลักสูตรที่

ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุถึงขั้นทักษะในการใช้ทักษะนี้ได้อย่างดีเยี่ยม ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องไม่ลืมประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีทักษะในระดับมโนคติ ระดับพฤติกรรมแสดงออกว่าทำได้ในระดับเลียนแบบได้ พอใช้ ดีชำนาญการ หรือพัฒนาตนเองได้ในระดับหนึ่งสามารถทำตามตัวอย่างได้ วิธีการประเมินที่ดีที่สุดน่าจะได้รับการสังเกตของผู้สอนและผู้เรียนเอง (เดชาจันทคัต. 2546: 231) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี บุตรโคตร (2553: 134-136) ได้พัฒนาหลักสูตรโรงเรียนชุมชนบ้านบึงเลิศกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทอผ้าฝ้ายด้วยกี่กระตุก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าด้านการประเมินทักษะกระบวนการและเจตคติ ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ พรอภิญญากุล (2554: 158-159) ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 82.22 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาตามกระบวนการ 5 ชั้น ร้อยละ 80.74

2.5 นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 การที่ผลปรากฏผลเช่นนี้เป็นเพราะนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว ที่เป็นวิถีชีวิตประจำวันของตนเอง ได้เรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตนเอง ทำให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างลึกซึ้ง การเรียนรู้ได้จัดให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ในเชิงสร้างสรรค์ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอย่างยิ่งเป็นไปตามแนวคิดของไกล์รุ่ง นครนากุล (2547: 54) ที่กำหนดไว้ว่าครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นในผู้เรียน มีวิธีการที่หลากหลายคือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนจัดหาสื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยเอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน จากการเรียนรู้ในแต่ละครั้งโดยการให้รางวัลภายในที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่สอดคล้องกับงานวิจัยของปีนอนงค์ พินิจรัมย์ (2554: 146 -147) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอยู่ในระดับมาก และจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างพบว่านักเรียนทั้งกลุ่ม เก่ง ปานกลาง และอ่อน มีความพึงพอใจมากสอดคล้องกับนงเยาว์ พงศ์วุฒินันท์ (2554: 130-131) ได้พัฒนาหลักสูตรโรงเรียนบึงคล้านคร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรลิรินธรวลลิ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านความพึงพอใจ นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรโรงเรียนบึงคล้านคร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรลิรินธรวลลิ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ผู้ที่นำผลการวิจัยนี้ไปใช้ต้องศึกษา

รายละเอียดของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ ให้เข้าใจก่อนนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ควรมีการปรับยืดหยุ่นเวลาเรียนให้สอดคล้องกิจกรรมและบริบท โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงมากที่สุด โดยครูผู้สอนและภูมิปัญญาท้องถิ่นจะเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้และปฏิบัติได้ดีที่สุด

1.3 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสามารถนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดให้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระอื่นๆ เพื่อพัฒนา

หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อเป็นหลักสูตรทางเลือกได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ มีความรักและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนโดยส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในหลายๆ ด้านเพิ่มขึ้นและควรมีการวิจัยเชิงประเมินเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรระยะยาวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- ฉันท ชาติทอง. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- โฆษิต ตรีเดช. (2555). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ย 21101 (สาระเพิ่มเติม) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตรหลักและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อลินเพรส.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). “การประเมินสื่อประสม.” ใน เอกสารชุดวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เดชา จันทศักดิ์. (2546). การงานอาชีพและเทคโนโลยี. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธนนท์ ดิษเจริญ. (2556). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองยูง เรื่อง ลูกประคบสมุนไพรสาเหตุนคร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัญญา ไตรวนาธรรม. (2553). การพัฒนาหลักสูตร เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าสู่งานอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศิลปการ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- นิคม ชมภูหลง. (2545). วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- นุพิศ อัครพิน. (2553). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผ้าฝ้ายย้อมสีเปลือกไม้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา โดยใช้การวิจัยแบบผสานวิธี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงเยาว์ พงษ์วุฒินันท์. (2554). การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนบึงคล้านคร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรสิรินธรวัลลี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2550). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ปิ่นอนงค์ พะนิจรัมย์. (2554). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประทุมวรรณ ทุมโยมา. (2554). การวิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการสานเปล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประสาธต์ เนื่องเฉลิม. (2554). หลักสูตรการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญศรี บุตรโคตร. (2553). การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนชุมชนบ้านบึงเลิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทอผ้าฝ้ายด้วยกี่กระตุก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 16. (2556). รายงานผลการจัดการศึกษาปีการศึกษา 2556. มหาสารคาม: ฝ่ายวิชาการ.
- ศรารัตน์ มหิปปโกชน. (2554). การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนชุมชนโนนสูง กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการผลิตกาชชีวภาพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุง 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สุภาภรณ์ พรอภิญญากุล. (2554). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- หทัยทิพย์ บุญศรี. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Anderson, Trevor R. and John M. Rogan. (2011). "Bridging the Educational Research Teaching Practice Gap: Curriculum Development," *Biochemistry and Molecular Biology Education*. 3(1) : 68 -76 ; January – February.
- Rasori, Tina Marie.(2012). "Becoming historians: A Project- Based Learning Curriculum," *Dissertation Abstracts International*. 48(01) : unpagged ; February.